

Handläggare: Christer Blomkvist
Telefon: 08-508 336 89

Till
Utbildningsnämnden
2013-04-18

Ombedömning av nationella prov i svenska 2012

Förvaltningens förslag till beslut

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden beslutar följande.

1. Rapporten om ombedömning av nationella prov i svenska 2012 godkänns.
2. Förvaltningen får i uppdrag att analysera rapportens resultat, slutsatser och rekommendationer i syfte att använda underlaget i förvaltningens utvecklingsarbete.

Thomas Persson
Utbildningsdirektör

Johanna Engman
Biträdande utbildningsdirektör
Chef tillhandahållaravdelningen

Sammanfattning

Utbildningsförvaltningen har på nämndens uppdrag under 2012 genomfört ett försök med ombedömning av nationella prov enligt en modell som innebär att skolor har bytt prov med varandra. Proven har varit avidentifierade. Försöket har omfattat delproven för skriftlig produktion i svenska i årskurs 9 i grundskolan och den första kursen i svenska i gymnasieskolan. I grundskolan har även svenska som andraspråk inkluderats.

De deltagande grundskolorna har haft olika karaktär avseende socioekonomisk sammansättning, medan de deltagande gymnasieskolorna har varit olika avseende programsammansättningen; vissa har högskoleförberedande program och vissa har yrkesprogram. Såväl kommunala som fristående skolor har deltagit. Resultaten från försöket, liksom analysen av resultaten, redovisas i den bilagda rapporten.

Ärendets beredning

Ärendet har utarbetats inom tillhandahållaravdelningen i samverkan med grundskoleavdelningen, gymnasieavdelningen och personalavdelningen.

Bakgrund

Utbildningsförvaltningen fick 2012 i uppdrag av utbildningsnämnden att genomföra ett försök där nationella prov bedömdes av lärare på andra skolor än de skolor där eleverna gick.

En utgångspunkt var att Skolinspektionens omräkning av över 30 000 nationella ämnesprov i landet hade visat på skillnader mellan skolornas ursprungliga rättning av elevernas prov och omräkningens resultat. Avvikelsen var störst i årskurs 9 och gymnasieskolan.

Målsättning och syfte med uppdraget var att bidra till en ökad likvärdighet och rättssäkerhet gällande bedömning och betygssättning i stadens skolor och att utifrån ett försök med utbyte av prov mellan skolor se om detta sätt att arbeta kan resultera i en mer likvärdig bedömning.

Förvaltningen beslutade att genomföra ett försök där både kommunala och fristående grund- och gymnasieskolor deltog. Några skolor inom respektive skolform fick byta prov med varandra utifrån olika utgångspunkter. Det beslutades att genomföra försöket med användning av delproven i skriftlig produktion av de nationella proven i svenska för årskurs 9 i grundskolan och den första kursen i svenska för gymnasieskolan. Orsaken till att dessa delprov valdes var att skriftlig produktion i svenska i olika sammanhang har visat sig vara det delprov av samtliga, där det har varit svårast att uppnå bedömaröverensstämmelse.

Fyra kommunala grundskolor och två fristående grundskolor valdes ut för deltagande. De fristående skolorna deltog. Tre av de sex skolorna har högt socioekonomiskt index, vilket innebär att de har mindre gynnsamma socioekonomiska förutsättningar, medan de tre andra skolorna har lågt socioekonomiskt index.

Sju gymnasieskolor, fyra kommunala och tre fristående deltog. Fyra av skolorna domineras av högskoleförberedande program och tre av yrkesprogram.

På grundskolan omfattade försöket både svenska och svenska som andraspråk. I redovisningen har dock inte de båda ämnena särredovisats. På gymnasieskolan gällde försöket endast svenska.

Försöket genomfördes på följande sätt:

På grundskolorna omfattades samtliga elever i en av avgångsklasserna på varje skola. Deras prov var redan officiellt bedömda och betygssatta inom ramen för det system som tillämpas på respektive skola. Proven avidentifierades och rensades från anteckningar samt kopierades i två exemplar, som sändes till två andra skolor för omdömning av lärare, som hade deltagit i ursprungsbedömningen av eleverna på dessa skolor. De två skolor som fick avidentifierade prov sända till sig avvek i så hög utsträckning som möjligt i karaktär från ”ursprungsskolan” avseende högt respektive lågt socioekonomiskt index och kommunal respektive fristående huvudman. Eftersom det på de flesta av skolorna med lågt socioekonomiskt index saknades lärare med utbildning och erfarenhet gällande svenska som andraspråk användes också en lärare från en sjunde skola, som inte deltog med egna prov, som kompletterande bedömare i svenska som andraspråk.

På gymnasieskolan användes en liknande metodik för byte mellan skolorna, men i stället för att ta hela klasser användes proven för var femte elev på klasslistorna. Bytet mellan skolorna genomfördes på ett sådant sätt att prov från högskoleförberedande program omdömdes av lärare som undervisar på yrkesprogram och vice versa.

Förutom de ovan nämnda parametrarna undersöktes betydelsen av elevernas kön i analysen av utfallet.

Ombedömningarna genomfördes företrädesvis under sommaren 2012. De deltagande lärarna medverkade frivilligt och fick ersättning i form av övertid i enlighet med gällande avtal.

Förvaltningens synpunkter

Analyserna av försöket visar att det finns stora avvikelser i bedömningarna, i vissa fall mycket stora. Det bör uppmärksammas att försöket för grundskolans del genomfördes inom ramen för den gamla betygsskalan med MVG, VG och G samt Ej uppnått målen, alltså fyra nivåer, medan försöket i gymnasieskolan skedde med den nya betygsskalan A – F, alltså sex nivåer. Det är rimligen en av förklaringarna till att avvikelserna i gymnasieförsöket är större än i grundskoleförsöket.

Mönstren för avvikelserna, liksom vad de kan bero på, analyseras och diskuteras i den bifogade rapporten.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen föreslår att rapporten om omdömning av nationella prov i svenska 2012 godkänns.

Förvaltningen föreslås få i uppdrag att analysera rapportens resultat, slutsatser och rekommendationer i syfte att använda underlaget i förvaltningens utvecklingsarbete.

Bilaga

Rapport om omdömning av nationella prov i svenska 2012